

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบลพิหารแดง

อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี
กรมส่งเสริมการเกษตร
พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล จัดทำขึ้นเพื่อให้รับทราบปัญหาและความต้องการของชุมชน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาตำบลร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตร ที่เกิดจากความต้องการของชุมชน โดยมีการจัดทำให้ ครอบคลุมตามประเด็นยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ทุกด้าน เพื่อจัดทำเป็นแผนพัฒนาการเกษตร ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕ บรรจุไว้ในแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเกษตร อย่างยั่งยืนต่อไป

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ต้องขอขอบคุณองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล หน่วยงานราชการต่างๆ และผู้นำท้องถิ่นทุกคนที่มีส่วนร่วมในการจัดทำ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น และผู้สนใจต่อไป

นางสาวชिरาพันธ์ สุนทรวิภาต
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลพิหารแดง

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ค
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	๑
๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๑
๑.๓ สภาพภูมิอากาศ	๑
๑.๔ เส้นทางคมนาคม	๒
๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๓
๑.๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๓
๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๔
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล	๑๐
๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล	๑๐
๒.๒ การจัดทำ TOWS Matrix	๑๔
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล	๒๑
๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช ปศุสัตว์ ประมง)	๒๑
๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๒๑
๓.๓ พัฒนาพื้นที่ และทรัพยากรการเกษตร	๒๑
ภาคผนวก	๒๔
โครงการ	๒๕

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ ตารางแสดงปริมาณน้ำฝน (ย้อนหลัง ๕ ปี)	๓
ตารางที่ ๒ แสดงประเภทและชนิดเครื่องจักรกลในการเกษตร	๔
ตารางที่ ๓ แสดงจำนวนกลุ่มเกษตรกร และกลุ่มกิจกรรมอื่นๆ	๕
ตารางที่ ๔ แสดงจำนวนครัวเรือนเกษตรกรและจำนวนประชากร	๖
ตารางที่ ๕ ระดับการศึกษา และศาสนสถานของตำบลบ้านโพธิ์	๗
ตารางที่ ๖ จำนวนและประเภทกองทุนต่าง ๆ	๘
ตารางที่ ๗ แสดงพฤติกรรมการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์	๑๑
ตารางที่ ๘ ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๒
ตารางที่ ๙ ตารางแสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๑๗
ตารางที่ ๑๐ การจัดทำ TOWS Matrix	๑๙
ตารางที่ ๑๑ ตารางสรุปโครงการและงบประมาณ ตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล	๒๒-๒๓

บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลพิหารแดง

ตำบลพิหารแดง ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี มีพื้นที่ทั้งสิ้นประมาณ ๑๖.๖๐ ตารางกิโลเมตร ๑๐,๓๗๒ ไร่ เป็นตำบลหนึ่งที่อยู่ใกล้กับตัวเมืองสุพรรณบุรีไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ระยะทางประมาณ ๖ กิโลเมตร(ภาพที่ ๑ แผนที่แสดงขอบของตำบล อำเภอฯ) โดยมีเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับหมู่ที่ ๔ , ๖ ตำบลโพธิ์พระยา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ หมู่ที่ ๑,๓ ตำบลสนามชัยโดยมีแม่น้ำท่าจีนกั้นกลาง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ หมู่ที่ ๑,๓ ตำบลโพธิ์พระยา , บ้านโพธิ์
ทิศใต้	ติดต่อกับหมู่ที่ ๒,๕ ตำบลรั้วใหญ่

ขอบเขตการปกครอง

ตำบลบ้านโพธิ์ แบ่งเขตการปกครองท้องที่ ออกเป็น ๖ หมู่บ้าน ได้แก่

- หมู่ที่ ๑ บ้านพลูหลวง
- หมู่ที่ ๒ บ้านดอนทะเล
- หมู่ที่ ๓ บ้านสมุน
- หมู่ที่ ๔ บ้านพระเสด็จ
- หมู่ที่ ๕ บ้านพิหารแดง
- หมู่ที่ ๖ บ้านดอนแค

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่ของตำบลพิหารแดง เป็นที่ราบลุ่มและมีพื้นที่บางส่วนเป็นที่ดอนอยู่ ทั้งทั้งตำบล มีคลองวัดป่าโคกรังการโพธิ์พระยา ซึ่งไหล

๑.๓ สภาพภูมิอากาศ

สภาพอากาศโดยทั่วไป จะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่านในเดือน ตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ทำให้เกิดสภาพอากาศหนาวเย็น ในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม จะมีลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้พัดผ่านทำให้เกิดอากาศร้อน ในเดือนมิถุนายนถึงเดือนกันยายน จะมีลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่านทำให้เกิดฝนตกชุก

สภาพภูมิอากาศ ปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิ

ตำบลพิหารแดง จะมีอากาศหนาวช่วงเดือนพฤศจิกายน – กุมภาพันธ์ อุณหภูมิประมาณ ๑๔-๒๐ องศาเซลเซียส อากาศร้อนช่วงเดือนมีนาคม – มิถุนายน อุณหภูมิประมาณ ๓๕-๔๐ องศาเซลเซียส นอกนั้นจะเป็นช่วงฤดูฝน

ตำบลพิหารแดง จะมีฝนตกในช่วงเดือนพฤษภาคม – กรกฎาคม ทั้งนี้จะมีฝนตกเฉลี่ยตลอดปี ๕๓๐.๒๒๕ มม. และเดือนที่มีฝนตกมากที่สุด คือ เดือนกันยายน ระยะเวลาที่ฝนตกในท้องที่เป็นตัวกำหนดเพื่อใช้ประกอบในการปลูกพืชที่เหมาะสมกับปริมาณน้ำฝนที่ตกในแต่ละปี (ตารางที่ ๑)

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงปริมาณน้ำฝน (ย้อนหลัง ๕ ปี)

เดือน/ปี	ปริมาณน้ำฝนที่ตก (มม.)					เฉลี่ย
	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	(มม.)
ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (มม.)						
มกราคม	๐	๑๑.๕	๔๘.๗	๑๔	๐.๔	๑๔.๙๒
กุมภาพันธ์	๐	๐	๐	๐	๕.๓	๑.๐๖
มีนาคม	๐	๕๙.๔	๔๐.๒	๙๖.๙	๔๕	๔๘.๓
เมษายน	๗๖	๑๐๐.๗	๐	๑๙.๗	๑๐๕.๕	๖๐.๓๘
พฤษภาคม	๓๘	๘.๕	๑๑๕.๒	๒๕๕.๑	๑๓๗.๗	๑๑๐.๗
มิถุนายน	๖๐.๒	๖๖.๑	๑๘๔.๙	๔๒.๔	๖๗.๙	๘๔.๓
กรกฎาคม	๖๕.๘	๑๐๓.๓	๑๕๗	๑๙๒.๒	๕๒.๔	๑๑๔.๑๔
สิงหาคม	๑๕๑.๙	๑๐๙	๑๐๐.๒	๓๒๐.๒	๘๒.๘	๑๕๒.๘๒
กันยายน	๒๙๑.๗	๓๒๐.๔	๑๐๙.๙	๕๕.๙	๑๘๔.๓	๑๙๒.๔๔
ตุลาคม	๑๓๘	๑๑๐	๒๔๕.๘	๓๐๔.๕	๑๘๖.๒	๑๙๖.๙
พฤศจิกายน	๑๒๘.๙	๗๑.๗	๘๘.๔	๔๓.๘	๑๖.๓	๖๙.๘๒
ธันวาคม	๓.๒	๐	๐.๖	๓๑.๙	๑๘.๑	๓๙.๓๒
รวม	๙๕๓.๗	๙๖๐.๖	๑๐๙๐.๙	๑๓๔๓.๗	๙๐๑.๙	๑๑๑๒.๑
ค่าเฉลี่ย	๗๙.๔๗	๘๐.๐๕	๙๐.๙๑	๑๑๑.๙๗	๗๕.๑๕	๙๒.๖๗๕

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาสุพรรณบุรี ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๒

๑.๔ เส้นทางคมนาคม

ตำบลพิหารแดง มีถนนลาดยางครบทุกหมู่บ้าน ทำให้การคมนาคมสะดวก มีการติดต่อสื่อสารได้อย่างรวดเร็ว และมีเส้นทางคมนาคมติดต่อกับที่ว่าการอำเภอเมืองสุพรรณบุรี ได้ ๒ เส้นทาง ดังนี้

๑. ถนนลาดยางสายสุพรรณ - ด่านช้าง (เส้นคันคลองวัดป่า) ผ่านหมู่ที่ ๒, ๔ และ ๖ ระยะทาง ๘ กิโลเมตร

๒. ถนนลาดยางสายสุพรรณ - พินารแดง ผ่านหมู่ที่ ๑, ๕, ๒ และ ๓ ระยะทาง ๖ กิโลเมตร

แหล่งน้ำ และระบบชลประทาน

ตำบลพิหารแดง มีแหล่งน้ำเพื่อเกษตรกรรม และเพื่ออุปโภค บริโภค ทั้งที่เป็นแหล่งน้ำที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และสร้างขึ้นใหม่ ได้แก่

๑. แหล่งน้ำพัฒนาเพื่อการเกษตร ประกอบด้วย

- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโพธิ์พระยา จะส่งน้ำสำหรับเพาะปลูกพืช การประมง การปศุสัตว์ และอุปโภค บริโภคจำนวน ๙๒๓ ครัวเรือน พื้นที่ประมาณ ๗,๙๕๓ ไร่ ให้กับเกษตรกรในพื้นที่หมู่ที่ ๑ - ๖ ได้แก่คลอง ๑ ขวา ๑ ขวา และคลอง ๑ ซ้าย ๑ ขวา

- แหล่งน้ำธรรมชาติประกอบด้วยแม่น้ำท่าจีน ไหลผ่านพื้นที่หมู่ที่ ๑,๓ และ ๕

- แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย บ่อบาดาล ๑๒ แห่ง บ่อน้ำตื้น ๒ บ่อ และประปาหมู่บ้าน ๕ แห่ง

๑.๖ สภาพเศรษฐกิจ และสังคม

ขนาดการถือครองที่ดิน

เกษตรกรส่วนใหญ่ของตำบลพิหารแดงจะมีที่ดินทำกินเฉลี่ยครัวเรือนละ ๒๐ ไร่

สิทธิในที่ดินทำกิน

- เกษตรกรมีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ประมาณ ๗๐ %
- เกษตรกรเช่าผู้อื่น (ทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่) ประมาณ ๓๐ %

จำนวนแรงงาน

เกษตรกรส่วนใหญ่จะมีการประกอบอาชีพด้านการเกษตรทั้งทำนา ทำสวน พืชผัก การใช้แรงงานในการประกอบอาชีพใช้แรงงานในครอบครัวและแรงงานจ้าง ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็นกลุ่มอาชีพหลักที่สำคัญดังนี้

- ๑) กลุ่มอาชีพทำนา เกษตรกรจะมีการใช้แรงงานในการประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำนา โดยเริ่มตั้งแต่ การเตรียมดิน การหว่าน การดูแลรักษา การเกี่ยว และการขนส่ง
- ๒) กลุ่มอาชีพปลูกไม้ผล เกษตรกรจะมีการใช้แรงงานในการประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปลูกไม้ผล โดยเริ่มตั้งแต่ การเตรียมดิน การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว การขนส่ง
- ๓) กลุ่มอาชีพการปลูกพืชผัก เกษตรกรจะมีการจ้างแรงงานในการประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปลูกพืชผัก โดยเริ่มตั้งแต่ การเตรียมดิน การปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว

รายได้ รายจ่ายของครัวเรือน

เกษตรกรส่วนใหญ่มีการประกอบอาชีพด้านการเกษตรหลายชนิด ได้แก่ ทำนา ปลูกไม้ผล พืชผัก ทำไร่ การปศุสัตว์ ประมง ซึ่งเป็นแหล่งรายได้หลักของเกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยทั้งในและนอกภาคการเกษตรทั้งสิ้น ประมาณ ๖๐,๐๐๐ บาท/ปี โดยแยกเป็นรายได้ภาคเกษตรเฉลี่ยปีละ ๔๐,๐๐๐ บาท และนอกภาคเกษตรเฉลี่ยปีละ ๒๐,๐๐๐ บาท

สำหรับรายจ่ายในครัวเรือน จะเป็นค่าใช้จ่ายในภาคเกษตรซื้อปัจจัยการผลิต เฉลี่ยปีละ ๓๐,๐๐๐ บาท/ปี ค่าใช้จ่ายนอกภาคเกษตรเฉลี่ยปีละ ๒๕,๐๐๐ บาท/ปี จะเห็นได้ว่าคงเหลือปีละ ๕,๐๐๐ บาท

เป้าหมายของการทำฟาร์ม

เกษตรกรทำฟาร์มโดยเน้นการลดต้นทุนการผลิตและรักษาสังแวดล้อม มีการบริหารจัดการที่ดีทำให้กิจการฟาร์มมีกำไรประสบความสำเร็จ

เทคนิค วิธีการผลิต

เกษตรกรทำการผลิตโดยอาศัยประสบการณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และหลักวิชาการ

สัตว์ใช้งาน เครื่องจักรการเกษตร และปัจจัยการผลิต

เกษตรกรตำบลบ้านโพธิ์ส่วนใหญ่ใช้เครื่องจักรกล เช่น รถไถเดินตาม เครื่องสูบน้ำ รถเกี่ยวข้าว และรถอีแต่น ตามตาราง เป็นต้น

ตารางที่ ๒ แสดงประเภทและชนิดเครื่องจักรกลในการเกษตร

หมู่	ประเภทและชนิดของเครื่องจักรกลในการเกษตร (เครื่อง)				
	รถไถเดินตาม	รถแทรกเตอร์	รถเกี่ยวข้าว	รถอีแต่น	เครื่องสูบน้ำ
๑	๓๑	-	-	๓	๑๘
๒	๑๒	-	๑	๑๘	๔๒
๓	๓๒	-	-	๑๖	๓๔
๔	๗๘	-	๒	๒๐	๖๙
๕	๓๒	-	-	๘	๔๘
๖	๒๘	-	-	๙	๓๙
รวม	๒๑๓	-	๓	๗๔	๒๕๐

การรวมกลุ่มเกษตรกร และเงินทุนของกลุ่ม

เกษตรกรจะมีการประกอบอาชีพที่มีความหลากหลาย โดยมีเป้าหมายในการประกอบอาชีพที่ชัดเจน จำแนกออกเป็น

๑. การประกอบอาชีพเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ประมาณ ๑๕%

๒. การประกอบอาชีพเพื่อการยังชีพ ๘๕%

จึงทำให้เกษตรกรในแต่ละสาขาอาชีพมีการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมด้านการเกษตร ด้านเงินทุน และเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับเกษตรกร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ ๓ แสดงจำนวนกลุ่มเกษตรกร และกลุ่มกิจกรรมอื่นๆ

หมู่	ประเภทกลุ่ม (กลุ่ม)			
	เกษตรกร	แม่บ้านเกษตรกร	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร	กลุ่มวิสาหกิจ
๑	-	-	-	-
๒	-	๑	-	๑
๓	-	-	-	-
๔	-	-	-	-
๕	-	-	-	-
๖	-	-	-	-
รวม	-	๑	-	๑

แหล่งสินเชื่อเพื่อการเกษตร

สำหรับแหล่งสินเชื่อที่เกษตรกรใช้เป็นแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ สหกรณ์การเกษตร ธนาคารพาณิชย์ ญาติพี่น้อง และอื่นๆ ได้แก่

๑) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์	ประมาณ	๔๕ %
๒) สหกรณ์การเกษตร	ประมาณ	๓๐ %
๓) ธนาคารพาณิชย์อื่น ๆ	ประมาณ	๑๐ %
๔) ญาติ พี่ น้อง	ประมาณ	๕ %
๕) ตนเอง	ประมาณ	๕ %
๖) อื่นๆ ระบุ (เช่นกองทุนหมู่บ้าน)	ประมาณ	๕ %

ภาวะหนี้สิน

เกษตรกรใช้แหล่งสินเชื่อธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร และกองทุนหมู่บ้านเป็นส่วนใหญ่ และมีเล็กน้อยที่ใช้วิธีการกู้ยืมนอกระบบ

ประชากร และครัวเรือน

ตำบลพิหารแดง มีประชากรจำนวน ๕,๐๕๗ คน ครัวเรือนเกษตรกรจำนวน ๔๑๔ ครัวเรือน ตารางที่ ๔ แสดงจำนวนครัวเรือนเกษตรกรและจำนวนประชากร

หมู่ที่	ครัวเรือนเกษตรกร (ครัวเรือน)	จำนวนประชากร (ครัวเรือน)
๑	๕๔	๖๑๙
๒	๔๘	๙๓๖
๓	๔๓	๑,๐๐๐
๔	๑๐๗	๑,๑๗๔
๕	๖๙	๘๐๑
๖	๙๓	๕๒๑
รวม	๔๑๔	๕,๐๕๑

พื้นที่/สภาพการถือครอง

เกษตรกรส่วนใหญ่ของตำบลพิหารแดง จะมีที่ดินสำหรับการประกอบอาชีพด้านการเกษตรกรรมเป็นของตนเองจำนวน ๔๑๔ ครัวเรือน เฉลี่ยครัวเรือนละ ๒๐ ไร่

ประวัติความเป็นมาของสมาชิกในชุมชน รูปแบบการตั้งถิ่นฐาน

ตำบลพิหารแดงส่วนใหญ่สมาชิกในชุมชนจะเป็นเครือญาติกัน เคลื่อนย้ายมาจากตำบล มีเขตติดต่อกันและมีการตั้งบ้านเรือนแบบกระจุกกระจายตามเส้นทางคมนาคมทั้งทางบกและทางน้ำ

ขนบธรรมเนียมประเพณี พิธีกรรม อิทธิพลทางความคิด (ค่านิยม)

๑. ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีของประชาชนตำบลพิหารแดง ได้แก่

★ ประเพณีลงแขก เกษตรกรจะมีการขอแรงและใช้แรงซึ่งกันในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร เช่น การหว่านเมล็ดพันธุ์ข้าว การใส่ปุ๋ยข้าว การเก็บเกี่ยวข้าว การจับสัตว์น้ำจำหน่าย เป็นต้น มีการเลี้ยงอาหาร/เครื่องดื่ม หลังเสร็จงาน

★ ประเพณีสงกรานต์ ประชากรที่ไปประกอบอาชีพยังต่างถิ่นเมื่อถึงประเพณีสงกรานต์จะกลับมาทำบุญตักบาตร สงฆ์น้ำพระและรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ เพื่อขอพรจากญาติผู้ใหญ่

๒. พิธีกรรม ประชาชนตำบลพิหารแดง ยังมีการปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เช่น พิธีกรรมในงานอุปสมบท งานแต่งงาน งานฌาปนกิจ และในวันสำคัญทางศาสนา เป็นต้น

๓. อิทธิพลทางความคิด (ค่านิยม) ประชาชนในตำบลพิหารแดง มีความคิดหรือค่านิยมที่ตามๆ กัน ขาดการวิเคราะห์ด้านการตลาด การดำรงชีพมักเลียนแบบกันในเรื่องของเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ ถ้าไม่มีเงินซื้อก็จะกู้ยืม

ประชาชนตำบลบ้านโพธิ์ มีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ โดยร้อยละ ๙๙ นับถือศาสนาพุทธ และร้อยละ ๑ นับถือศาสนาอื่นๆ สำหรับข้อห้ามก็ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ที่ชุมชนคิดและกำหนดร่วมกัน

การศึกษา/ศาสนา

ประชาชนของตำบลพิหารแดง มีสถานศึกษาในภาคบังคับ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖) จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ โรงเรียนวัดพิหารแดงท่าทราย โรงเรียนวัดพิหารแดงตะวันตก โรงเรียนวัดประชุมชน และโรงเรียนวัด พินารแดงตะวันออก และโรงเรียนวัดศรีชะเกษ ประชาชนส่วนใหญ่จบการศึกษาในภาคบังคับ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖) ประมาณร้อยละ ๙๐ ของประชาชนทั้งตำบล ซึ่งเป็นผลดีต่อการพัฒนาด้านการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการ เรียนรู้ การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตแผนใหม่ การรับรู้ข่าวสาร และการสื่อสารผ่านสื่อประเภทต่างๆ เป็นต้น

ตารางที่ ๕ ระดับการศึกษา และศาสนสถานของตำบลบ้านโพธิ์

หมู่ที่	จำนวนสถานศึกษาและศาสนสถาน (แห่ง)				
	ระดับประถม	ระดับมัธยม	วัด	โบสถ์	ศูนย์เด็กเล็ก
๑	-	-	๑	-	-
๒	-	-	-	-	-
๓	๑	-	๑	-	๑
๔	-	-	-	-	-
๕	๑	-	๒	-	๑
๖	-	-	-	-	-
รวม	๒	-	๔	-	๒

ผู้นำตามธรรมชาติ กลุ่มตามธรรมชาติ

เกษตรกรตำบลพิหารแดง มีการรวมกลุ่มกันประมาณ ๕-๑๐ คน โดยมีหัวหน้ากลุ่ม ๑ คน ออกรับจ้างขนข้าวเปลือกหลังการเก็บเกี่ยว และยังรวมกลุ่ม ๓-๕ คน ออกรับจ้างฉีดยาฆ่าแมลงในนาข้าว โดยมีหัวหน้ากลุ่มเป็นผู้รับงาน

การรวมกลุ่มเพื่อประกอบอาชีพ

เกษตรกรในตำบลพิหารแดงมีการรวมกลุ่มกันในการประกอบอาชีพทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง ได้แก่ กลุ่มแปรรูป, พืชผัก และกลุ่มการผลิตปุ๋ยชีวภาพ เป็นต้น

องค์กรในชุมชน

ตำบลพิหารแดง มีองค์กรต่างๆ เพื่อการพัฒนาและดูแลสังคม เช่น อสม. อพปร. คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ รวมทั้งผู้นำท้องถิ่น กลุ่มต่างๆ เป็นต้น

กองทุน

ประชาชนของตำบลพิหารแดง ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดและก่อตั้งกองทุนต่างๆ โดยใช้แนวทาง/กระบวนการจัดตั้งกองทุน โดยผ่านเวทีชาวบ้านของตำบล เพื่ออำนวยความสะดวกและสร้างประโยชน์ให้แก่ชุมชน ในการผลิตหรือประกอบอาชีพด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ กองทุนศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ ข้าวชุมชน, กองทุนกลุ่มไม้ผล, กองทุนกลุ่มพืชผัก, กองทุนผู้เลี้ยงไก่พื้นเมือง, กลุ่มจักรสานและกลุ่มอาชีพ

ตารางที่ ๖ จำนวนและประเภทกองทุนต่าง ๆ

หมู่ที่	ประเภทของกองทุน(กองทุน)						
	ศูนย์ฯ ข้าว	ไม้ผล	พืชผัก	ไก่พื้นเมือง	จักรสาน	กลุ่มอาชีพ	วิสาหกิจ ชุมชน
๑	-	-	๑	-	-	-	-
๒	-	-	-	-	-	๑	๑
๓	-	๑	-	-	-	๑	-
๔	-	-	-	-	-	๑	-
๕	-	๑	-	-	-	๑	-
๖	-	-	-	-	-	๑	-
รวม	-	๒	๑	-	-	๕	๑

ภูมิปัญญา

ตำบลพิหารแดง มีแหล่งความรู้ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติทั้งในรูปศิลปวัฒนธรรม และภูมิความรู้ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวมที่เรียกว่า “ปราชญ์ชาวบ้าน” ที่สำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพด้านการเกษตรกรรมได้แก่

๑. การทำน้ำหมัก หรือสารสกัดชีวภาพ นำมาใช้กับนาข้าว พืชผัก ไม้ผล ใช้เป็นฮอร์โมน และสารไล่แมลง ช่วยลดต้นทุนการผลิต และรักษาสีสิ่งแวดล้อม

๒. การทำจาวตาล เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต และมีรายได้ต่อเนื่อง

๓. ผลิตภัณฑ์ศิลปหัตถกรรมบ้านธรรมกุล ทำให้เยาวชนมีอาชีพ เป็นการเพิ่มรายได้ แก่เยาวชน และเกษตรกร และเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)

ตำบลพิหารแดง มีลักษณะส่วนใหญ่ที่เหมาะสมกับการเกษตรกรรม ประกอบด้วย ชุด / กลุ่มดิน ประมาณ ๔ ชุด / กลุ่ม คือ กลุ่มที่ ๓, ๔, ๗, และ ๒๑ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

กลุ่มชุดดินที่ ๓ กลุ่มชุดดินนี้มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว ดินบนมีสีดำ ส่วนดินล่างมีสีเทาหรือน้ำตาลอ่อน มีจุดประสีเหลืองและสีน้ำตาลหรือสีแดง พบบริเวณที่ราบลุ่มหรือที่ราบเรียบ เป็นดินลึกมีการระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ถ้าพบบริเวณชายฝั่งทะเลมักมีเปลือกหอยอยู่ในดินชั้นล่าง โดยปกติดินกลุ่มนี้จะมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติระดับปานกลาง มีปฏิกิริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกรดเล็กน้อย มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๕ - ๖.๕ ส่วนดินชั้นล่างหากมีเปลือกหอยปะปนจะมีปฏิกิริยาเป็นด่างอ่อนหรือมีความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๗.๕ - ๘.๐ ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา หรือยกร่องปลูกพืชผักผลไม้ ซึ่งไม่ค่อยจะมีปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน แต่ถ้าเป็นที่ลุ่มมากๆ จะมีปัญหาเรื่องน้ำท่วมในฤดูฝนชุดดินที่อยู่กลุ่มนี้ ได้แก่ ชุดดินสมุทรปราการ บางกอก ฉะเชิงเทรา พินาย บางแพ สิงห์บุรี กลุ่มดินชุดที่ ๔ ลักษณะของกลุ่มดิน ส่วนใหญ่เป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง และดินเหนียวสีเทาเข้ม หรือสีน้ำตาลปนเทา ส่วนดินชั้นล่างเป็นดินเหนียว หรือเหนียวปนทรายแป้งสีน้ำตาล สีน้ำตาลอ่อน หรือสี เทาปนสีเขียวมะกอก พบจุดสีน้ำตาลแก่ สีน้ำตาลปนเหลืองหรือสีเหลืองเกิดขึ้นตลอดหน้าตัดของดิน ปฏิกิริยา ของดินเป็นกรดแก่ ถึง กรดเล็กน้อย ค่าความเป็นกรด เป็นด่างอยู่ระหว่าง ๕.๕-๖.๕ ถ้าพบก้อนปูนปะปนอยู่ค่าความ เป็นด่างอยู่ระหว่าง ๗.๐-๘.๐ ดินมีความอุดมสมบูรณ์อยู่ในระดับปานกลางถึง ๐ ชุดดินที่อยู่กลุ่มนี้ ได้แก่ ชุดดิน บางมูลนาก ชุดดินบางปะอิน ชุดดินชัยนาท ชุดดินชุมแสง ชุด ดินพินาย ชุดดินราชบุรี ชุดดินสระบุรี ชุดดินสิงห์บุรี ชุดดินศรีสงคราม ชุดดินท่าพล ชุดดินท่าเรือ

กลุ่มดินชุดที่ ๗ กลุ่มดินชุดนี้มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว มีสีเทาหรือสีน้ำตาลปนเทา พบจุดประสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดงปะปนตลอดชั้นดิน กลุ่มดินนี้เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดพวกดินตะกอนลำนํ้าเป็นดินลึก มี ๙ การระบายน้ำค่อนข้างเลว พบบริเวณที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ปฏิกิริยาเป็นกรดเล็กน้อยถึงปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ประมาณ ๖.๐ - ๗.๐ ปัจจุบันบริเวณดังกล่าว ส่วนใหญ่ใช้ทำนา ถ้าหากมีการชลประทานและการจัดการที่ดีสามารถ ทา ได้ ๒ ครั้ง ให้ผลผลิตค่อนข้างสูง ชุดดินที่อยู่กลุ่มนี้ ได้แก่ ชุดดินนครปฐม อุดรดิตถ์ ท่าตูม เดิมบาง สุโขทัย พิจิตร กลุ่มดินชุดที่ ๒๑ ลักษณะเนื้อดินเป็นดินร่วน หรือร่วนปนทรายแป้ง หรือดินร่วนปนทราย สีน้ำตาลปนเทา หรือสีน้ำตาลอ่อน พบจุดประสีเทา สีน้ำตาล หรือสีน้ำตาลเหลืองตลอดหน้าตัดชั้นดิน ส่วนใหญ่จะ พบเกล็ดไมก้า ปะปนอยู่กับเนื้อดิน ดินเป็นกรดถึงเป็นกลาง ค่าความเป็นกรดเป็นด่างอยู่ระหว่าง ๕.๕-๗.๐ มีความ อุดมสมบูรณ์อยู่ในระดับปานกลาง ชุดดินที่อยู่กลุ่มนี้ ได้แก่ ชุดดินเพชรบุรี (Pb) ชุดดินสรรพยา (Sa) หรือดินคล้ายอื่นๆ ที่มีลักษณะ และสมบัติจัดอยู่ในกลุ่มชุดดินนี้

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล

๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่

๒.๑.๑ สถานการณ์การเกษตรในพื้นที่

๑. เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

Smart farmer ประกอบด้วย

- เกษตรกรที่ผ่านการประเมิน smart farmer

วิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วย

- วิสาหกิจชุมชนน้ำลูกยอเพื่อสุขภาพ

๒. ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

ดิน หากพิจารณาคุณสมบัติของดินทั้งทางกายภาพและเคมี เช่น เนื้อดิน ความลึกของดิน ความสามารถในการอุ้มน้ำของดิน ชนิดของแร่ธาตุและปริมาณแร่ธาตุ อาหารของดิน จะพบว่า สภาพของดิน ในอำเภอเมืองสุพรรณบุรี เหมาะสมกับการปลูกพืชดังนี้

๑. การทำนาข้าว
๒. การเพาะปลูกพืชไร่
๓. การเพาะปลูกไม้ยืนต้น ไม้ผลต่าง ๆ

แหล่งน้ำ ประกอบด้วยแม่น้ำลำคลองต่างๆ มีแม่น้ำสายใหญ่ ๆ ที่สำคัญและเป็นประโยชน์ต่อความเป็นอยู่ และเศรษฐกิจของประชากร แหล่งน้ำที่สำคัญคือ แม่น้ำท่าจีน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโพธิ์พระยา

แหล่งน้ำชลประทาน ๑ โครงการ ประกอบด้วย โครงการส่งน้ำ และบำรุงรักษาโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโพธิ์พระยา

ป่าไม้ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ส่วนใหญ่มีป่าชายหาด ไม่อยู่ในพื้นที่เขตป่าไม้

การกสิกรรม จากการที่พื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรีส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีการชลประทาน อย่างทั่วถึง ประกอบกับสภาพดินเหมาะสมแก่การเพาะปลูก โดยเฉพาะการปลูกข้าว การเพาะปลูกพืชสวน มะม่วง และพืชผักสวนครัว

๓. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น

ผลผลิตทางการเกษตร ข้าว และไม้ผล (มะม่วง) และแห้วจีน ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ทำนาข้าวและสวนเป็นกิจกรรมการเกษตรหลักของตำบล

๔. สินค้าเกษตรที่สำคัญ

ปฏิทินการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์

ตารางที่ ๗ แสดงปฏิทินการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์

ชนิดพืช	มค.	กพ.	มีค.	เมย	พค.	มิย.	กค.	สค.	กย.	ตค.	พย.	ธค.	หมู่ที่
ข้าวนาปี					←					→			๑-๖
ข้าวนาปรัง				→						←			๑-๖
ไม้ผล/ไม้ยืนต้น	←											→	๑-๖
พืชผัก	←											→	๑-๖
ปศุสัตว์	←											→	๑-๖
ประมง	←											→	๑-๖

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบลพิหารแดงมีดังนี้

๑.) ข้าว

ตำบลพิหารแดงมีเกษตรกรที่ทำการเพาะปลูกข้าวเป็นอาชีพหลักโดยแยกเป็น ข้าวนาปี มีเกษตรกรปลูกข้าวนาปี จำนวนทั้งสิ้น ๒๖๐ ครัวเรือน พื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปี จำนวน ๔,๓๐๔ ไร่ โดยเกษตรกรจะเริ่มปลูกตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนตุลาคม ของทุกปี โดยใช้น้ำจากคลองชลประทาน

๒.) ไม้ผล/ไม้ยืนต้น (มะม่วง ฯลฯ)

เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกมะม่วง พันธุ์น้ำดอกไม้ พันธุ์มันเดือนเก้ พันธุ์เขียวเสวย จากการสำรวจข้อมูลในระดับตำบลพบว่า มีเกษตรกรจะปลูกมะม่วงแบบยกร่องคิดเป็นร้อยละ ๖๐ โดยให้ผลผลิตแล้วผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ ๑,๐๐๐ กิโลกรัม เกษตรกรปลูกมะม่วง โดยการปลูกแบบ ขุดร่องสวน มีการตัดแต่งกิ่ง เมื่อทรงพุ่มสูงใหญ่ขึ้น และ ปรับปรุงคุณภาพดิน ให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ (มูลสัตว์)

๓.) พืชผัก

เกษตรกร ปลูกผัก อยู่ประมาณ ๑๘ ครัวเรือน เทคโนโลยีการผลิตของตำบล ในเรื่องการผลิตพืชผัก การใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมี ทางเจ้าหน้าที่เกษตรผู้รับผิดชอบตำบลจะให้มีการแนะนำให้เกษตรกรผลิตปุ๋ยน้ำชีวภาพใช้เองเพื่อทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมีที่มีราคาแพง และทำลายดินให้เสื่อมสภาพ เป็นการลดต้นทุนการผลิต และแนะนำการทำสารชีวภาพกำจัดแมลง เพื่อให้พืชผักปลอดสารพิษ

๔.) หัว

เกษตรกรจะทำการการเพาะกล้า โดยการซื้อเถากล้วยหรือซื้อเถากล้วยผสมปุ๋ยคอก หนาประมาณ ๕ เซนติเมตร นำหัวพันธุ์หัวมาตากแดด ๒ - ๓ วัน จากนั้น นำมาแช่น้ำอีก ๒ - ๓ วัน จนหัวแทงยอดอ่อน หลังจากนั้น ลงหลุมในแปลงเพาะ ระยะห่างระหว่างหัว และแถวประมาณ ๓ - ๕ เซนติเมตร กลบด้วยขี้เถ้าให้คลุมทุกหัว ก่อนรดน้ำให้ชุ่ม และดูแลจนกล้ามีอายุ ๓๐ - ๔๕ วัน หรือมีความสูงประมาณ ๒๐ - ๒๕ เซนติเมตร ก่อนย้ายลงปลูกในแปลงนา ทั้งนี้ เกษตรกรมักเพาะกล้าประมาณเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ ปลูกด้วยการปักดำ คล้ายกับการปักดำต้นข้าว ระยะปักดำ ตั้งแต่ ๕๐ x ๕๐ เซนติเมตร ถึง ๗๐ x ๗๐ เซนติเมตร ปักดำให้หัวหัวจมมิดลงโคลน ทั้งนี้ เกษตรกรจะเริ่มปลูกประมาณเดือนมีนาคม-เมษายน และเก็บหัวหัวประมาณเดือนพฤศจิกายน ที่อายุตั้งแต่ ๖-๘ เดือน แต่อาจแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่

ต้นทุนการผลิต

การผลิตพืชเศรษฐกิจของเกษตรกรตำบลดอนก่าียนที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว , ไม้ผล , พืชผัก โดยมีรายละเอียดแสดงรายการและค่าใช้จ่ายในการผลิตพืช

ตารางที่ ๘ ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

ที่	ชนิดพืช	ผลตอบแทนและอัตราผลตอบแทนต่อการลงทุน					
		ปี	ต้นทุน (บาท)	รายได้ (บาท)	กำไร (บาท)	B/C RATIO รายปี	B/C RATIO สะสม
๑	มะม่วงน้ำดอกไม้ (เก็บผลแก่ ๒ ครั้ง/ ปี)	๔	๓,๘๔๐	๗๘,๗๒๐	๗๔,๘๘๐	๒๐.๕๐	-
๒	มะม่วงน้ำดอกไม้ (เก็บผลอ่อน ๒ ครั้ง/ปี)	๔	๓,๘๔๐	๖๑,๖๐๐	๕๗,๗๖๐	๑๖.๐๔	-
๓	มะม่วงเขียวเสวย	๔	๓,๘๔๐	๕๙,๔๐๐	๕๕,๕๖๐	๑๕.๔๖	-
๔	พริกขี้หนู	รุ่นที่ ๑	๔,๓๘๐	๒๔,๐๐	๑๙,๖๐๐	๕.๔๗	-
๕	ถั่วฝักยาว	รุ่นที่ ๑	๑๐,๗๒๐	๑๖,๐๐๐	๕,๒๘๐	๑.๔๙	๐.๖๗
		รุ่นที่ ๒	๕,๓๒๐	๑๖,๐๐๐	๑๐,๖๘๐	๓.๐	๑.๙๙
๖	เห็ดจีน	-	๒๐,๓๕๐	๖๐,๐๐๐	๓๙,๖๕๐	-	-
๗	ข้าว - ข้าวนาปี - ข้าวนาปรัง	-	๒,๖๘๐	๔,๒๐๐	๑,๕๒๐	-	-
		-	๒,๖๘๐	๔,๕๐๐	๑,๘๒๐	-	-

ข้อมูลการตลาด (วิธีการตลาด แหล่งรับซื้อผลผลิต)

๑) วิธีการตลาดข้าว เกษตรกรจำหน่ายผลผลิตโดยมีขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติดังนี้ หลังจากเกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตส่วนหนึ่งนำไปจำหน่ายให้กับโรงสีโดยตรง โรงสีทำการแปรรูป นำไปจำหน่ายต่างประเทศ และจำหน่ายกับบริโภคภายใน อีกส่วนหนึ่งเกษตรกรจะเก็บไว้ทำพันธุ์ และเป็นอาหารสัตว์

๒) **วิธีการตลาดไม้ผล** เกษตรกรจำหน่ายผลผลิตโดยมีขั้นตอนและรูปแบบดังภาพที่ ๒ แสดงวิธีการตลาดไม้ผลของตำบลบ้านโพธิ์ โดยมีขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติดังนี้ วิธีการตลาดไม้ผลของตำบลบ้านโพธิ์ ส่วนหนึ่งจะมีพ่อค้ามารับซื้อถึงสวนแล้วนำไปจำหน่ายต่อยังพ่อค้าขายปลีกจึงถึงมือผู้บริโภค และบางส่วนเกษตรกรนำไปจำหน่ายกับผู้บริโภคโดยตรง

๓) **วิธีการตลาดพืชผัก** เกษตรกรจะจำหน่ายผลผลิตโดยมีขั้นตอนและรูปแบบดังภาพที่ ๓ แสดงวิธีการตลาดพืชผักของตำบลบ้านโพธิ์ โดยมีขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติดังนี้ พ่อค้ารับซื้อที่แปลงเกษตรกรจำหน่ายต่อยังพ่อค้าคนกลาง จำหน่ายต่อพ่อค้าขายปลีกจึงถึงมือผู้บริโภค และเกษตรกรนำไปจำหน่ายเอง ราคาซื้อขายยี่ดราคาดตลาดกลางกรุงเทพ มีการจ่ายเงินวันเว้นวัน หรือตามแต่จะตกลงกัน

๒.๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา แนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๙ ตารางแสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านพื้นที่และทรัพยากร				
๑. ดิน	ดินขาดความอุดมสมบูรณ์	ปรับปรุงบำรุงดิน	ทุกหมู่บ้าน	๑
๒. น้ำ	น้ำท่วม/แล้ง	-	ทุกหมู่บ้าน	๒
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด (ตามรายชนิดที่สำคัญ)				
๑. ราคา	ราคาผลผลิตต่ำ(ข้าว)	นโยบายภาครัฐ	ทุกหมู่บ้าน	๑
๒. แหล่งรับซื้อ	ไม่มีตลาดรองรับผลผลิต (พืชผัก, ไม้ผล)	เพิ่มช่องทางการขายสินค้าเกษตร	ทุกหมู่บ้าน	๒
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร				
๑. เกษตรกรรายเดี่ยว	ขาดการรวมกลุ่มเกษตรกร	จัดตั้งกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	ทุกหมู่บ้าน	๑
ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์				
๑. ขายผลผลิตในรูปแบบสด	ความเสียหายของผลผลิต การเกษตรสูง	แปรรูปผลผลิตให้มีความ หลากหลาย	ทุกหมู่บ้าน	๑

ลำดับความสำคัญของปัญหาชุมชน

- ปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดินตามธรรมชาติต่ำ
- ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพการเกษตรบางฤดู บางพื้นที่
- ขาดแคลนเงินทุนในการประกอบอาชีพทางการเกษตร
- ขาดความรู้ด้านการจัดการ และพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร
- รายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในครัวเรือน

แนวทางพัฒนาชุมชน

- ส่งเสริมและสนับสนุนการปรับปรุงบำรุงดิน
- เน้นการพัฒนาคุณภาพผลผลิต และประสิทธิภาพการผลิต ให้ได้ผลตอบแทนสูง มีคุณภาพ
- ส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ในด้านการผลิต การแปรรูป การจำหน่าย สินค้าเกษตรในพื้นที่ ลักษณะการมีส่วนร่วมของเกษตรกรให้มากที่สุด
- ส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้การจัดการไร่นาสวนผสมและเกษตรผสมผสานทั้ง ๓ ด้าน พืช ประมง ปศุสัตว์
- ส่งเสริมและประสานงานจัดหาแหล่งน้ำขนาดเล็กในไร่นา
- ส่งเสริมการรวมกลุ่มติดต่อแหล่งงบประมาณสนับสนุนกลุ่ม

๒.๒ การจัดทำ TOWS Matrix

ตารางที่ ๑๐ การจัดทำ TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	๑. พื้นที่เหมาะสมต่อการทำการเกษตรอยู่ในเขตชลประทาน ส๑	๑. เกษตรกร - สูงวัย - ขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาอาชีพ และขาดความรู้ด้านการวางแผนการผลิตและการตลาด - ไม่ให้ความสำคัญต่อมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย - กิจกรรมรายเดียว
	๒. มีเกษตรกรต้นแบบ และศูนย์เรียนรู้ในพื้นที่ ส๒	๒. ต้นทุนการผลิตสูง
	๓. การคมนาคมขนส่งสะดวก ส๓	๓. กลุ่มเกษตรกรทั่วไปมีการรวมกลุ่มกันแต่มีการดำเนินกิจกรรมที่ไม่ต่อเนื่อง w๓
	๔. มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชนที่มีกิจกรรมหลากหลาย มีศูนย์ข้าวชุมชนที่สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวได้ดี ส๔	๔. มีเงินทุนประกอบอาชีพไม่เพียงพอ และมีหนี้สินครัวเรือน
	๕. ผู้นำท้องถิ่นให้ความสำคัญร่วมมือด้านการเกษตร ส๕	
	๗. มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	
	๘. มีโรงงานแปรรูปสินค้าเกษตร,มีสถานที่รับซื้อผลผลิตเกษตร(โรงสีข้าว)	
โอกาส (O)	SO : กลยุทธ์เชิงรุก (ใช้จุดแข็งเอาชนะโอกาส)	WO : กลยุทธ์เชิงแก้ไข (เอาชนะจุดอ่อนโดยใช้โอกาส)
๑. นโยบาย มาตรการภาครัฐ และการสนับสนุนจากเอกชน ๑๑	๑. ส่งเสริมการผลิตให้เหมาะสมกับพื้นที่ (zoning) ส๑๐๑	๑. สนับสนุนการสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ (YSF) w๑๐๑
๒. เกษตรกรสามารถมีโอกาสเข้าถึงสื่อ และข่าวสารทางเทคโนโลยี ๐๒	๒. ส่งเสริมถ่ายทอดเทคโนโลยี และนวัตกรรมการผลิต slot๒ sm๐๒ sb๐๒	๒. สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร ให้มีการเชื่อมโยงเครือข่ายชุมชน w๑w๓๐๑
๓. มีแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อการเกษตร	๓. ส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มองค์กร สถาบันเกษตรกร และศูนย์ข้าวชุมชน ส๔๐๑	๓. สนับสนุนให้มีการทำแผนการผลิตสินค้า w๑w๒๐๑
๔. กระแสนิยมท่องเที่ยวเชิงเกษตร	๔. ส่งเสริมให้มีศูนย์กลางการผลิตสินค้าและแหล่งรวบรวมสินค้าเพื่อการจำหน่าย ส๑-ส๗๐๒๐๕	๔. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน w๑๐๑
๕. อยู่ใกล้แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร (ตลาดไท ตลาดเกษตร สุพรรณ)		
๖. กระแสสุขภาพ และความต้องการอาหารปลอดภัยเพิ่มขึ้น		
ภัยคุกคาม (T)	ST : ยุทธศาสตร์เชิงป้องกัน (ใช้จุดแข็งหลีกเลี่ยงอุปสรรค)	WT : ยุทธศาสตร์เชิงรับ (ลดจุดอ่อนหลีกเลี่ยงอุปสรรค)
๑. การแข่งขันของตลาดสินค้าเกษตรที่สูงขึ้น t๑	๑. ควบคุมคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐาน slot๑-t๑	๑. สร้างการรับรู้ในเรื่องมาตรฐานสินค้า และความปลอดภัยของสุขภาพและสิ่งแวดล้อม w๑t๑t๑
๒. ราคาสินค้าเกษตรไม่คงที่ และต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น t๒	๒. เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกร s๔t๑t๕	๒. สร้างความเข้าใจให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการรวมกลุ่ม การวางแผนการผลิตและการตลาด w๑t๒
๓. การเคลื่อนย้ายแรงงานไปสู่ชุมชนเมือง ก่อให้เกิดค่าจ้างแรงงานสูง t๓	๓. พัฒนาเกษตรกรให้เป็น smart farmer และ smart farmer ต้นแบบ slot๓ slot๑	๓. สนับสนุนการเข้าถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการภัยธรรมชาติ (ระบบเตือนภัย) w๑t๔
๔. ภัยธรรมชาติ t๔	๔. บูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาคีในการวางแผนการผลิต slot๑-๒	
๕. ความไม่ต่อเนื่องของนโยบายเกษตร t๕	๕. พัฒนาระบบข้อมูลด้านภัยธรรมชาติ ภัยพิบัติ ให้ถูกต้องแม่นยำ slot๕	

กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

๑. ส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมเกษตรอุตสาหกรรม
๒. ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพผลผลิตทางการเกษตร
๓. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวิถีเกษตร
๔. พัฒนาพื้นที่ให้เป็นศูนย์กลางการผลิตสินค้าและมีแหล่งรวบรวมสินค้าเพื่อการจำหน่าย

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

๑. สนับสนุนการสร้างทายาทเกษตรกร (YSF)
๒. เชื่อมโยงเครือข่ายชุมชน
๓. ยกระดับการจัดการองค์ความรู้ของชุมชน
๔. สนับสนุนการยกระดับการทำการเกษตรปลอดภัย
๕. สนับสนุนให้มีการทำแผนการผลิตสินค้า

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

๑. ควบคุมคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐาน
๒. ส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกร
๓. พัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรมืออาชีพ
๔. พัฒนาเกษตรกรมืออาชีพให้เป็นเกษตรกรต้นแบบ
๕. เตรียมป้องกันปัญหาด้านค่าจ้างแรงงานสูง

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

๑. สนับสนุนการเข้าถึงระบบเตือนภัยชุมชน
๒. สร้างความเข้าใจเพื่อให้ชุมชนเห็นความสำคัญของการวางแผนการผลิต/การรวมกลุ่ม
๓. สร้างการรับรู้ในเรื่องความปลอดภัยของสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า

๓.๑.๑ ข้าว

-เป้าหมาย/เป้าประสงค์ เกษตรกรได้เรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตข้าวและการลดต้นทุนการผลิต พัฒนาการผลิตรายสินค้าให้มีประสิทธิภาพและมาตรฐาน

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินการ

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพผลผลิตทางการเกษตร

โครงการที่ ๑ ลดต้นทุนการผลิตข้าวตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร

๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๓.๒.๑ วิสาหกิจชุมชน

-เป้าหมาย/เป้าประสงค์ สนับสนุนกลไกการทำงานตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้สามารถขับเคลื่อนการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนากิจการของวิสาหกิจชุมชน

-กลยุทธ์/วิธีการดำเนินการ

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกร

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

๓.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๓.๓.๑ ที่ดิน

-เป้าหมาย/เป้าประสงค์ ส่งเสริมการใช้สารชีวภาพทดแทนเพื่อลดการเผาต่อซังข้าว เกษตรกรได้เรียนรู้การผลิตสารชีวภาพอย่างถูกต้อง

-กลยุทธ์/วิธีการดำเนินการ

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างการรับรู้ในเรื่องความปลอดภัยของสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

โครงการที่ ๑ การผลิตสารชีวภาพเพื่อลดการเผาต่อซังข้าว

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบลเป้าหมาย)	วิธีดำเนินการ	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๑		ปี ๒๕๖๒		ปี ๒๕๖๓		ปี ๒๕๖๔		ปี ๒๕๖๕		
						งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	
พัฒนาการ ผลิตสินค้า	๑. โครงการลด ต้นทุนการผลิต ข้าวตาม กระบวนการ โรงเรียนเกษตรกร	๑. เพื่อให้เกษตรกร ได้เรียนรู้เทคโนโลยี การผลิตข้าวและการ ลดต้นทุนการผลิต ๒. เพื่อพัฒนาการ ผลิตสินค้าให้มี ประสิทธิภาพและ มาตรฐาน	๓๐ คน/ปี	ศพท. เครือข่าย ต. พิหารแดง	๑.ประชาสัมพันธ์และ ชี้แจงโครงการ ๒. ประชุมและรับ สมัครเกษตรกรเข้า ร่วมโครงการ ๓.ฝึกอบรมและจัด กระบวนการเรียนรู้ (ตามกระบวนการ โรงเรียนเกษตรกร) ๔. ติดตามและ ประเมินผลการ ดำเนินงานตาม โครงการ	๓๐ คน	๗๗,๗๐๐	๓๐ คน	๗๗,๗๐๐	๓๐ คน	๗๗,๗๐๐	๓๐ คน	๗๗,๗๐๐	๓๐ คน	๗๗,๗๐๐	สนง.กษอ.เมือง สุพรรณบุรี
พัฒนา เกษตรกร / กลุ่ม/องค์กร	๑.โครงการพัฒนา ศักยภาพวิสาหกิจ ชุมชน	๑. เพื่อสนับสนุนกลไก การทำงานตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้สามารถ ขับเคลื่อนการส่งเสริม วิสาหกิจชุมชนได้อย่าง มีประสิทธิภาพ ๒. เพื่อส่งเสริมการ ประเมินศักยภาพและ จัดทำแผนพัฒนา กิจการของวิสาหกิจ ชุมชน	๓๕ คน	วิสาหกิจชุมชนน้ำ ลูกยอเพื่อสุขภาพ	๑. พิจารณาคัดเลือก วิสาหกิจชุมชน ๒. ประเมินศักยภาพ ๓. จัดกิจกรรมพัฒนา ๔. ประเมินศักยภาพ กิจการอีกครั้งเมื่อ สิ้นสุดกิจกรรม	๓๕ คน	๑๓,๑๔๕	๓๕ คน	๑๓,๑๔๕	๓๕ คน	๑๓,๑๔๕	๓๕ คน	๑๓,๑๔๕	๓๕ คน	๑๓,๑๔๕	สนง.กษอ.เมือง สุพรรณบุรี

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบลเป้าหมาย)	วิธีดำเนินการ	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๑		ปี ๒๕๖๒		ปี ๒๕๖๓		ปี ๒๕๖๔		ปี ๒๕๖๕		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนาพื้นที่ และ ทรัพยากร การเกษตร	๑.โครงการการ ผลิตสารชีวภาพ เพื่อลดการเผาตอ ซังข้าว	๑. เพื่อให้เกษตรกรได้ เรียนรู้การผลิต สารชีวภาพอย่าง ถูกต้อง ๒. เพื่อส่งเสริมการใช้ สารชีวภาพทดแทนเพื่อ ลดการเผาตอซังข้าว	๒๐ คน	ศพก. เครือข่าย ตำบล โพธิ์	๑.ประชาสัมพันธ์และ ชี้แจงโครงการ ๒. ประชุมและรับ สมัครเกษตรกรเข้าร่วม โครงการ ๓.ฝึกอบรมและจัด กระบวนการเรียนรู้ (ตามกระบวนการ โรงเรียนเกษตรกร) ๔. ติดตามและ ประเมินผลการ ดำเนินงานตาม โครงการ	๒๐ คน	๑๕,๙๙๕	๒๐ คน	๑๕,๙๙๕	๒๐ คน	๑๕,๙๙๕	๒๐ คน	๑๕,๙๙๕	๒๐ คน	๑๕,๙๙๕	สนง.กษอ.เมือง สุพรรณบุรี

ภาคผนวก

๑. ชื่อโครงการ ลดต้นทุนการผลิตข้าวตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร

หลักการและเหตุผล

ข้าวเป็นพืชอาหารหลักที่สำคัญของประเทศไทย ในการปลูกข้าวของไทยนั้นมีพันธุ์ข้าวที่ใช้ปลูกอยู่มากมาย การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่ดีเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรกในการเพิ่มผลผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว โดยไม่ต้องเพิ่มทุนการผลิตในส่วนที่ไม่คุ้มค่ากับการลงทุน ทั้งนี้หากได้พันธุ์ข้าวที่ดีย่อมส่งผลในการเพิ่มผลผลิตข้าวต่อไร่สูง มีคุณภาพเมล็ดมาตรฐาน คุณสมบัติในการต้านทานโรคและแมลงศัตรูข้าวได้ดี มีคุณค่าทางโภชนาการสูงเป็นที่ต้องการของตลาดและผู้บริโภคทั่วไป จึงมีความจำเป็นต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์ข้าว โดยการคัดเลือกพันธุ์ข้าวที่ดี เหมาะกับพื้นที่ ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นช่วยเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพให้เกษตรกร ผู้ปลูกข้าวสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันได้ดี

ในปัจจุบันเกษตรกรมีต้นทุนการผลิตทางการเกษตรเพิ่มมากขึ้น โดยเกษตรกรหันมาใช้สารเคมีเป็นส่วนใหญ่โดยไม่คำนึงความปลอดภัย ต่อผู้ผลิต และตัวผู้บริโภคเอง ส่งผลให้มีสุขภาพชีวิตที่ต่ำลง เนื่องจากได้รับสารเคมีสะสมเข้าไปในร่างกายมากจนมากเกินไป อีกทั้งปัจจัยการผลิตต่างๆ มีราคาสูงขึ้น ทำให้เกษตรกรสูญเสียค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อปีสูงมาก ปัญหาต่อมาพืชผลที่ผลิตได้มีปริมาณที่ต่ำลง และมีคุณภาพลดลง เนื่องจากพืชผลทางการเกษตร

วัตถุประสงค์โครงการ

๑. เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตข้าวและการลดต้นทุนการผลิต
๒. เพื่อพัฒนาการผลิตสินค้าให้มีประสิทธิภาพและมาตรฐาน

เป้าหมาย

ศพก. เครือข่ายตำบลพิหารแดง เกษตรกร จำนวน ๓๐ คน

ระยะเวลาดำเนินงาน เดือน ตุลาคม ๒๕๖๒ – กันยายน ๒๕๖๖ (๔ ปี)

พื้นที่ดำเนินการ

ศพก. เครือข่าย

กิจกรรม

กิจกรรม	ปริมาณงาน
๑. ประชาสัมพันธ์และชี้แจงโครงการ	เกษตรกรจำนวน ๑๐๐ คน
๒. ประชุมและรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	เกษตรกรจำนวน ๓๐ คน
๓. ฝึกอบรมและจัดกระบวนการเรียนรู้ (ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร)	- จัดกระบวนการเรียนรู้จำนวน ๘ ครั้ง (๒ สัปดาห์/ครั้ง) เกษตรกรจำนวน ๓๐ คน
๔. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ	เกษตรกรจำนวน ๓๐ คน

วิธีการดำเนินการ

กิจกรรม	หน่วยงาน	บุคคลเป้าหมาย
๑.ประชาสัมพันธ์และชี้แจงโครงการ	สำนักงานเกษตรอำเภอเมือง สุพรรณบุรี	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ เมืองสุพรรณ เกษตรกร และผู้นำใน ชุมชน
๒.ประชุมและรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	สำนักงานเกษตรอำเภอเมือง สุพรรณบุรี	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ เมืองสุพรรณ เกษตรกร และผู้นำใน ชุมชน
๓.ฝึกอบรมและจัดกระบวนการเรียนรู้ (ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร)	สำนักงานเกษตรอำเภอเมือง สุพรรณบุรี และหน่วยงานภาคี	เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ เมืองสุพรรณบุรีและหน่วยงานภาคี
๔.ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ	สำนักงานเกษตรอำเภอเมือง สุพรรณบุรี	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ เมืองสุพรรณบุรี เกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการ

งบประมาณ

กิจกรรม	รายการ	งบประมาณ
๑.ประชาสัมพันธ์และชี้แจงโครงการ	- ป้ายไวนิล จำนวน ๑ ป้าย - ค่าอาหารว่าง (๓๕ บาท/ราย) - วัสดุสำนักงาน - ค่าจ้างเหมาจัดเตรียมสถานที่	๕๐๐ ๓,๕๐๐ ๒๕๐ ๕๐๐
๒.ประชุมและรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	- ค่าอาหารว่าง (๓๕ บาท/ราย) - วัสดุสำนักงาน - ค่าจ้างเหมาจัดเตรียมสถานที่	๓,๕๐๐ ๒๕๐ ๕๐๐
๓.ฝึกอบรมและจัดกระบวนการเรียนรู้ (ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร)	- ค่าอาหารกลางวัน ๘ มื้อ (มื้อละ ๑๕๐ บาท) - ค่าอาหารว่าง จำนวน ๑๖ มื้อ (มื้อละ ๓๕ บาท) - วัสดุฝึกอบรม (รายละ ๒๐๐ บาท จำนวน ๕๗๐ คน) - แปลงเรียนรู้ (ป้ายละ ๑,๐๐๐ บาท) - สมนาคุณวิทยากร (๔ ครั้งๆ ละ ๒ ชั่วโมงๆ ละ ๖๐๐ บาท) - ค่าจ้างเหมาจัดเตรียมสถานที่ (วันละ ๓๐๐ บาท จำนวน ๘ วัน) - ค่าวัสดุสำนักงาน - คู่มือเล่มละ ๖๐ บาท - ปากกาด้ามละ ๑๐ บาท - กระเป๋าผ้าใส่เอกสาร ใบละ ๑๒๐บาท	๓๖,๐๐๐ ๑๖,๘๐๐ ๖,๐๐๐ ๑,๐๐๐ ๔,๘๐๐ ๒,๔๐๐ ๑,๘๐๐ ๓๐๐ ๓,๖๐๐
๔.ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ	- ค่าวัสดุสำนักงาน	๒๕๐
รวมงบประมาณ		๗๗,๗๐๐/ปี

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรที่มีความรู้และทักษะในการผลิตข้าว ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย
๒. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตร้อยละ ๕
๓. เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าที่ได้มีความปลอดภัยตามมาตรฐาน GAP ๕๐ เปอร์เซนต์

หมายเหตุ โครงการลดต้นทุนการผลิตข้าวตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร งบประมาณจำนวน ๗๗,๗๐๐ บาท/ปี

๒. ชื่อโครงการ พัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.๒๕๔๘ เป็นกฎหมายที่ให้การสนับสนุนการประกอบกิจการของ เศรษฐกิจชุมชนบนพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง โดยส่งเสริมให้ชุมชนนำความรู้และภูมิปัญญา ท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นสินค้าและบริการที่เป็นเอกลักษณ์ โดยสนับสนุนให้มีการรวมตัวกันประกอบกิจการในลักษณะ ของวิสาหกิจชุมชน ซึ่งจะสร้างงาน สร้างรายได้และทำให้ชุมชนพึ่งตนเองได้ รวมถึงเป็นรากฐานในการสร้างความ มั่นคงให้กับเศรษฐกิจของประเทศ การดำเนินงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนมีขั้นตอนและกลไกการดำเนินงานที่สำคัญ ๓ ประการ ได้แก่ การรับรองสถานภาพวิสาหกิจชุมชน การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน และการดำเนินงานของคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในการกำหนดแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการ พัฒนาวิสาหกิจชุมชน ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจ ชุมชน รวมถึงการทำหน้าที่นายทะเบียนวิสาหกิจชุมชน และการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนตามภารกิจที่เกี่ยวข้องกับ กรมส่งเสริมการเกษตร

โดยวิสาหกิจชุมชนมีความแตกต่างกันทั้งประเภทการประกอบกิจการและศักยภาพของกิจการ การส่งเสริม วิสาหกิจชุมชนจึงต้องใช้องค์ความรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาให้วิสาหกิจชุมชนพัฒนาไปเป็นผู้ประกอบการชุมชนที่ แข็งแรง ในขณะที่การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรที่ทำให้ประเทศไทยเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุไม่เพียง ทำให้กรมส่งเสริมการเกษตรเกิดการหมุนเวียนอัตรากำลังทำให้มีเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานรุ่นใหม่เพิ่มขึ้น ซึ่งเจ้าหน้าที่ ดังกล่าวต้องมีการพัฒนาศักยภาพในการดำเนินด้านส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจชุมชนเองก็ประสบกับปัญหา สมาชิกที่ดำเนินงานมีอายุสูงขึ้นและไม่สามารถดำเนินกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องหาบุคลากรรุ่นใหม่ เข้ามาดำเนินกิจการต่อ ซึ่งอาจรวมไปถึงการส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่เข้ามาเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนเพิ่มมา กขึ้น

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อสนับสนุนกลไกการทำงานตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้สามารถขับเคลื่อน การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. เพื่อส่งเสริมการประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนากิจการของวิสาหกิจชุมชน

การดำเนินกิจกรรม

วิเคราะห์ศักยภาพ

๑.๑ สิ่งที่มี

๑. เกษตรกรมีประสบการณ์ และความชำนาญในการเพาะปลูกข้าว
๒. สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้เข้าร่วมกลุ่มเตรียมพร้อมในการจัดตั้งแปลงใหญ่

๑.๒ สิ่งที่ขาดและสามารถจัดหาได้เอง

๑. การกำหนด บทบาท หน้าที่ ของคณะกรรมการกลุ่มยังไม่ชัดเจน
๒. กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ขาดการจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร
๓. ขนาดอุปกรณ์เครื่องมือขนาดเล็กสำหรับบริหารจัดการแปลงปลูก

๑.๓ สิ่งที่ขาดและต้องการการส่งเสริมและสนับสนุน

๑. การพัฒนาองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการตลาดสินค้าเกษตร
๒. พัฒนาส่งเสริมเทคโนโลยีการผลิต

๓. ขาดเครื่องจักรกลในการสีข้าว

๔. ขาดเงินทุน และปัจจัยในการบริหารจัดการการผลิตสินค้า

การบริหารจัดการ

๑. ด้านการบริหารสมาชิก (ระยะเวลาดำเนินการ มีนาคม ๒๕๖๒)

๑.๑ กำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการและสมาชิกให้ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร และเผยแพร่ให้สมาชิกทราบ

- การเลือกตั้งประธาน คณะกรรมการวิสาหกิจชุมชน โดยกำหนดเป็นวาระ ๒ ปี ซึ่ง การเลือกตั้งคณะกรรมการ สามารถพิจารณาจากความเหมาะสม ความชำนาญ ประสบการณ์

- กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรและประกาศอย่างเป็นทางการ

- ชี้แจงบทบาท อำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบให้สมาชิกทราบ เพื่อให้เกิดการรับรู้และปฏิบัติตามตำแหน่งที่ได้รับมอบหมายและประสานงานได้อย่างถูกต้อง

๑.๒ กำหนดเป้าหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับขององค์กรเป็นลายลักษณ์อักษร

- เพื่อให้เกิดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน

- เพื่อให้สมาชิกในวิสาหกิจชุมชนมีความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน

- เพื่อให้การดำเนินกิจการวิสาหกิจชุมชนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

โดยสามารถแบ่งกฎ ระเบียบ ออกเป็นด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการบริหารจัดการ ด้านการผลิต ด้านบัญชีและการเงิน เป็นต้น และมีการติดประกาศตามความเหมาะสม ส่งผลให้การผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ด้านการบริหารทุน (ระยะเวลาดำเนินการ มีนาคม – กรกฎาคม ๒๕๖๒)

๒.๑ ระดมทุนในลักษณะการถือหุ้น วิสาหกิจชุมชน กำหนดกติกา/หลักเกณฑ์ในการถือหุ้น ซึ่งต้องกำหนดเพดานหุ้นให้ชัดเจน ซึ่งต้องกำหนดรายละเอียดให้ชัดเจน เช่น ราคาหุ้น จำนวนการถือหุ้น การจ่ายผลกำไรตอบแทน เป็นต้น และต้องมีการชี้แจงให้สมาชิกได้รับทราบและทำความเข้าใจ ตลอดจนจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน

- เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการเป็นเจ้าของร่วมกัน

- เพื่อให้มีเงินทุนเพียงพอในการดำเนินกิจกรรม

๓. ด้านวัตถุดิบและการผลิต (ระยะเวลาดำเนินการ มิถุนายน ๒๕๖๒)

๓.๑ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการผลิต โดยเน้นเรื่องการลดต้นทุนการผลิต และพัฒนาคุณภาพสินค้า

๓.๒ วางแผนการผลิต โดยจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล รายแปลง วิเคราะห์ข้อมูลการผลิตให้สอดคล้องกับพื้นที่ และตรงตามความต้องการตลาด

๓.๓ ส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัย ตามมาตรฐานการผลิต ทั้งระบบ GAP HACCP เพื่อเป็นมาตรฐานสินค้าในการออกจำหน่าย และเพิ่มมูลค่าของสินค้า

๔. ด้านการบริหารการตลาด (ระยะเวลาดำเนินการ มิถุนายน ๒๕๖๒)

๔.๑ พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้คุณภาพไม่มีการปนเปื้อนของข้าวต่างสายพันธุ์ และปลอดสารเคมี

๔.๒ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ มีข้าวต่างสายพันธุ์ ข้าวเพื่อสุขภาพ พัฒนาบรรจุภัณฑ์ ให้มีความหลากหลาย

๔.๓ วางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด มีแผนการตลาดที่ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค

๔.๔ ลดต้นทุนการผลิต จากปัจจัยผลิตที่มีราคาแพง แต่สามารถทดแทนด้วยปัจจัยอย่างอื่น อาทิ ลดการใช้ปุ๋ยใช้ยาเคมี ปรับเปลี่ยนเป็นชีววิธี ใช้สารเคมีในระยะเวลาที่เหมาะสมเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อผู้บริโภค

๔.๕ บริหารจัดการแปลงปลูกให้มีข้าวต่างสายพันธุ์เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับผู้บริโภค และลดปัญหาอุปทานของสินค้าที่มีมากเกินไป ช่วยเรื่องราคาสินค้าให้มีราคาสูงขึ้น

๔.๕ เพิ่มช่องทางการกระจายสินค้าทั้งส่งขายตรงโรงสี หรือพัฒนาบรรจุภัณฑ์ขนาดต่าง ๆ เพื่อส่งขายในชุมชน หรือผู้ค้าปลีกรายย่อย

๔.๖ มีกลยุทธ์ในการส่งเสริมการขายโดยมีส่วนลดทางการค้า ในกรณีซื้อมาก หรือมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการผลิตเพื่อแนะนำตัวผลิตภัณฑ์

เป้าหมาย

วิสาหกิจชุมชนน้ำลูกยอเพื่อสุขภาพ สมาชิก ๓๕ ราย

สถานที่ดำเนินงาน

ที่ทำการกลุ่มน้ำลูกยอเพื่อสุขภาพ

ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๒ – กันยายน ๒๕๖๖ (ปีละ ๑ ครั้ง)

งบประมาณ

ภายในวงเงิน ๑๓,๑๔๕ บาท

สามารถใช้จ่ายงบประมาณตามรายการ ดังนี้

๑. ค่าอาหาร รายละเอียดไม่เกิน ๑๕๐ บาท/มือ/ครั้ง
๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม รายละเอียดไม่เกิน ๓๕ บาท/มือ
๓. ค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อวัสดุสำนักงาน
๔. ค่าจัดจ้างในการจัดทำเอกสารประกอบการประเมินศักยภาพ
๕. ค่าจัดจ้างทำไวนิล
๖. ค่าจ้างเหมาในการจัดสถานที่

หมายเหตุ รายการใช้จ่ายงบประมาณข้างต้นสามารถพิจารณาตามความเหมาะสม รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการสัมมนา ดังนี้

- ๑) ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๓๕ ราย ๆ ละ ๑๕๐ บาท/มือ รวม ๑ มือ เป็นเงิน ๕,๒๕๐ บาท
- ๒) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๓๕ ราย ๆ ละ ๓๕ บาท/มือ รวม ๒ มือ เป็นเงิน ๒,๔๕๐ บาท

บาท

- ๓) ค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อวัสดุสำนักงานเพื่อการประเมินศักยภาพ ภายในวงเงิน ๒,๑๙๕ บาท

- กระดาษถ่ายเอกสาร เอ ๔ จำนวน ๒ รีม ๆ ละ ๑๓๕ บาท เป็นเงิน ๒๗๐ บาท
- สมุดปกอ่อน จำนวน ๓๕ เล่ม ๆ ละ ๒๐ บาท เป็นเงิน ๗๐๐ บาท
- ปากกาลูกกลิ้ง (สีน้ำเงิน) จำนวน ๓๕ ด้าม ๆ ละ ๑๕ บาท เป็นเงิน ๕๒๕ บาท
- แฟ้มกระดุมใส่ จำนวน ๓๕ แฟ้ม ๆ ละ ๒๐ บาท เป็นเงิน ๗๐๐ บาท

- ๔) ค่าจัดจ้างจัดทำเอกสารประกอบการสัมมนา จำนวน ๓๕ เล่ม ภายในวงเงิน ๑,๗๕๐ บาท

- ๕) ค่าจัดจ้างทำไวนิล ขนาด ๓ เมตร x ๒ เมตร ภายในวงเงิน ๑,๐๐๐ บาท

- ๖) ค่าจ้างเหมาในการจัดสถานที่ ภายในวงเงิน ๕๐๐ บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

ผลผลิต (Output)

๑. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนเข้าร่วมประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนาการวิสาหกิจชุมชน
๒. วิสาหกิจชุมชนได้รับการสนับสนุนกลไกการทำงานตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้สามารถขับเคลื่อนการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลลัพธ์ (Outcome)

๑. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ร่วมประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนาการวิสาหกิจชุมชนสามารถแผนพัฒนาการไปใช้พัฒนาการไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๖๕
๒. วิสาหกิจชุมชนได้รับการสนับสนุนกลไกการทำงานตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้สามารถขับเคลื่อนการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ร้อยละ ๘๐

ตัวชี้วัด

๑. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนสามารถจัดทำแผนพัฒนาการวิสาหกิจชุมชนได้ ๓๕ ราย

หมายเหตุ โครงการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน งบประมาณจำนวน ๑๓,๑๔๕ บาท/ปี

๓.ชื่อโครงการ การผลิตสารชีวภาพเพื่อลดการเผาต่อซังข้าว

หลักการและเหตุผล

คนไทยส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรมและประเทศไทยจะอาศัยการเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเกษตรเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศโดยเฉพาะพืชผลทางการเกษตรเป็นสินค้าที่ส่งออกที่สำคัญนำรายได้เข้าประเทศได้ปีละมหาศาลและผลักดันประเทศไปเป็นศูนย์กลางการผลิตอาหารของโลกแต่ปัจจุบันการเกษตรได้รับผลกระทบจากการซื้อปุ๋ยเคมีที่มีราคาสูงมากส่งผลกระทบต่อราคาต้นทุนการผลิตสูงขึ้นประกอบกับคนไทยนิยมทำการเกษตรเคมีมากกว่าอีกรูปแบบตามธรรมชาติ การใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อการเกษตรประเทศไทยมีแนวโน้มมากขึ้นแต่กำลังความสามารถในการผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการเกษตรของประเทศไทยนั้นไม่เพียงพอจึงจำเป็นต้องนำเข้าปุ๋ยเคมีจากต่างประเทศทำให้ประเทศไทยเสียดุลการค้า การใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณมากแทนธาตุอาหารที่เป็นอินทรีย์วัตถุและการใช้สารเคมีฆ่าแมลงแทนสมุนไพร เพื่อการกำจัดศัตรูพืช ก่อให้เกิดปัญหาด้านต่าง ๆ เช่น

๑. ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม เช่น เกิดจากสารปนเปื้อนของสารเคมีในแหล่งน้ำและดินทำให้ระบบนิเวศของสิ่งมีชีวิตเสียไป

๒. ปัญหาต่อความปลอดภัยสุขภาพของเกษตรกรซึ่งจะส่งผลให้สุขภาพชีวิตของเกษตรกรต่ำลงเนื่องจากได้รับสารเคมีเข้าไปในร่างกายมากๆ ตลอดจนปัญหาการตกค้างของสารเคมี ผลผลิตทางการเกษตร ส่งผลให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภค

ในขณะที่การใช้ปุ๋ยและสารเคมีส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้นประจวบกับมีการรณรงค์ให้เกษตรกรหันมาให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม คุณภาพของพืชผักและใส่ใจผู้บริโภคมากขึ้น ปัจจุบัน เกษตรกรมีความสนใจการเกษตรแบบธรรมชาติและหรือเกษตรยั่งยืนกันมากขึ้น จึงใช้สิ่งต่างๆในธรรมชาติที่อยู่ใกล้ตัว มาทดลองและประยุกต์ให้เป็นประโยชน์มากขึ้น การเกษตรแบบธรรมชาติโดยใช้เทคนิคทางด้านจุลินทรีย์ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นหรือในธรรมชาตินี้ เป็นภูมิปัญญาที่ได้พัฒนาในหลายประเทศ เช่น เกาหลี ไทย เป็นต้น จนได้น้ำหมักชีวภาพหรือน้ำหมักชีวภาพไว้ใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง น้ำหมักชีวภาพหรือน้ำหมักชีวภาพหรือปุ๋ยน้ำชีวภาพ แล้วแต่จะเรียกซึ่งมีความหมายเหมือนกัน

จึงมีแนวความคิดที่จะนำวัสดุที่เหลือใช้ทางการเกษตร เช่นสับปะรด และกากน้ำตาล นำมาผลิตเป็นปุ๋ยหมักชีวภาพ ดังนั้นการเอา จุลินทรีย์ ช่วยในการเร่ง ปฏิกริยาการย่อยสลายผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่เหลือใช้ให้เป็นปุ๋ยชีวภาพเพื่อทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีในการเกษตรเพื่อลดต้นทุนการผลิตการเกษตร ลดการนำเข้าปุ๋ยเคมีจากต่างประเทศที่มีราคาสูง ลดปัญหาสิ่งแวดล้อมและปัญหาต่อสุขภาพต่อเกษตรกรและผู้บริโภคด้วย

วัตถุประสงค์โครงการ

๑. เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้การผลิตสารชีวภาพอย่างถูกต้อง
๒. เพื่อส่งเสริมการใช้สารชีวภาพทดแทนเพื่อลดการเผาต่อซังข้าว

เป้าหมาย

ศพก. เครือข่าย ตำบลพิหารแดง เกษตรกรจำนวน ๒๐ ราย

ระยะเวลาดำเนินงาน เดือน ตุลาคม ๒๕๖๒ – กันยายน ๒๕๖๖ (๕ ปี)

พื้นที่ดำเนินการ

และ ศพก. เครือข่าย

กิจกรรม

กิจกรรม	ปริมาณงาน
๑. ประชาสัมพันธ์และชี้แจงโครงการ	เกษตรกรจำนวน ๕๐ คน
๒. ประชุมและรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	เกษตรกรจำนวน ๒๐ คน
๓. ฝึกอบรมและจัดกระบวนการเรียนรู้	- จัดกระบวนการเรียนรู้จำนวน ๑ ครั้ง/ปี - เกษตรกรจำนวน ๒๐ คน
๔. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ	เกษตรกรจำนวน ๒๐ คน

วิธีการดำเนินการ

กิจกรรม	หน่วยงาน	บุคคลเป้าหมาย
๑. ประชาสัมพันธ์และชี้แจงโครงการ	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณ เกษตรกร และผู้นำในชุมชน
๒. ประชุมและรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณ เกษตรกร และผู้นำในชุมชน
๓. ฝึกอบรมและจัดกระบวนการเรียนรู้	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี และหน่วยงานภาคี	เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรีและหน่วยงานภาคี
๔. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

งบประมาณ

กิจกรรม	รายการ	งบประมาณ
๑.ประชาสัมพันธ์และชี้แจง โครงการ	- ป้ายไวนิล จำนวน ๑ ป้าย - ค่าอาหารว่าง (๓๕ บาท/ราย) ตำบลละ ๕๐ ราย - วัสดุสำนักงาน กระดาษ A๔ ตำบล ๒ รีม ปากกาเคมี ๓๐ บาท/ด้าม จำนวน ๓๘ ด้าม) การดาษฟาง แผ่นละ ๖ บาท ตำบลละ ๑๐ แผ่น - ค่าจ้างเหมาจัดเตรียมสถานที่	๕๐๐ ๑,๗๕๐ ๒๕๐ ๖๐ ๖๐ ๕๐๐
๒.ประชุมและรับสมัครเกษตรกร เข้าร่วมโครงการ	- ค่าอาหารว่าง (๓๕ บาท/ราย) ๒๐ ราย - วัสดุสำนักงาน (กระดาษ a๔ ตำบลละ ๑ รีม) - ค่าจ้างเหมาจัดเตรียมสถานที่	๗๐๐ ๑๒๕ ๕๐๐
๓.ฝึกอบรมและจัดกระบวนการ เรียนรู้	- ค่าอาหารกลางวัน ๑ มื้อ (มื้อละ ๑๕๐ บาท) - ค่าอาหารว่าง จำนวน ๒ มื้อ (มื้อละ ๓๕ บาท) - วัสดุฝึกอบรม (รายละ ๒๐๐ บาท จำนวน ๕๗๐ คน) สับปะรด ๓ ส่วน กิโลกรัมละ ๓๐ บาท ตำบลละ ๙๐ กิโลกรัม กากน้ำตาล ๑ ส่วน ลิตรละ ๓๐ บาท ตำบลละ ๒ แกลลอน แกลลอนละ ๑๕ ลิตร - สมมนาคุณวิทยากร (๑ ครั้งๆ ละ ๒ ชั่วโมงๆ ละ ๖๐๐ บาท) - ค่าจ้างเหมาจัดเตรียมสถานที่ (วันละ ๓๐๐ บาท จำนวน ๑ วัน) - ค่าวัสดุสำนักงาน - คู่มือเล่มละ ๖๐ บาท - ปากกาด้ามละ ๑๐ บาท - แฟ้มกระดุม ใบละ ๒๐ บาท	๓,๐๐๐ ๑,๔๐๐ ๒,๗๐๐ ๙๐๐ ๑,๒๐๐ ๓๐๐ ๑,๒๐๐ ๒๐๐ ๔๐๐
๔.ติดตามและประเมินผลการ ดำเนินงานตามโครงการ	- ค่าวัสดุสำนักงาน	๒๕๐
รวมงบประมาณ		๑๕,๙๙๕/ปี

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรที่มีความรู้และทักษะในการผลิตสารชีวภาพ จำนวน ๒๐ ราย
๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ สามารถลดการเผาตอซังลง ร้อยละ ๕๐

หมายเหตุ โครงการการผลิตสารชีวภาพเพื่อลดการเผาตอซังข้าว งบประมาณ

จำนวน ๑๕,๙๙๕ บาท/ปี